

для організації самостійної діяльності студентів, яка є важливою складовою у реалізації особистісних стратегій навчання майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти. Ми переконані, що створивши необхідні умови для оволодіння методиками тайм-менеджменту, студенти будуть більш усвідомлено підходити до організації власного часу щодо виконання завдань самостійної роботи. Систему організації самостійної роботи можна розглядати як цілісність певних компонентів, яка спрямована на досягнення студентами оптимальних навчальних результатів через збереження часу як одного з важливих особистісних ресурсів.

Подальші перспективи вбачаємо у дослідженні проблеми мотивації самостійної позааудиторної роботи студентів та вплив мотивів на ефективність самостійної роботи.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Алексюк А. М., Аюрзян А. А., Підкасистий П. І. та ін. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навчальний посібник. – К.: ІСДО, 1993. – 336 с.
2. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання. Монографія. – К.: Світич, 2006. – 304 с.
3. Дудка Т. Педагогічна технологія тайм-менеджмент як засіб формування професійного інтересу студентів до туристичної діяльності. / Т. Дудка // Обрії: науково-педагогічний журнал. – Івано-Франківський ОШПО. – 2014. – №1 (38). – С.20–23.
4. Коновал О. А., Туркот Т. І. Нові концептуальні підходи до організації самостійної роботи студентів. // Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць. Криворізь. держ. пед. у-т. – Кривий Ріг. 2013. – Вип. 38. – С. 213–217.
5. Ковальчук З. Я. Критерії оптимізації навчання у вищому навчальному закладі. // Наукові записки. Серія: Психологія і педагогіка: зб. наук. праць. – / Нац. ун-т «Острозька академія». – Острого: 2013. – Вип. 38. – С. 113–118.
6. Скибицкая Л. И. Тайм-менеджмент: уч. пособие для студ. эконом. вузов / Л. И. Скибицкая – К.: Кондор, 2009. – 528 с.

7. Тайм-менеджмент. Полный курс / Г. Архангельский, М. Лукашенко, Т. Телегина. – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 312 с.
8. Усов В. Тайм-менеджмент в системе внутреннего обучения / В. Усов, С. Французова // Менеджмент и менеджер. – 2006. – №5. – С. 57–59.

BIBLIOGRAFIYA

1. Aleksyuk A. M., Ayurzanyan A. A., Pidkasytyy P. I. ta in, Orhanizatsiya samostiyanoi roboty studentiv v umovakh intensyfikatsiyi navchannya: navchal'nyy posibnyk. – K.: ISDO, 1993. – 336 s.
2. Byelyenka H. V. Vykhovatel ditey doshkilnoho viku: stanovlennya fakhivtsya v umovakh navchannya, Monohrafiya. – K: Svitych, 2006, – 304 s.
3. Dudka T. Pedahohichna tekhnolohiya taym-menedzhment yak zasib formuvannya profesiynoho interesu studentiv do turystychnoyi diyalnosti // Obriyi: naukovopedahohichnyy zhurnal. – 2014, –№1 (38), – S. 20–23.
4. Konoval O. A., Turkot T. I. Novi kontseptualni pidkhody do orhanizatsiyi samostiyanoi roboty studentiv, Pedahohika vyshchoyi ta serednoyi shkoly, zbirnyk naukovykh prats, Kryvoriz. derzh. ped. u-t. – Kryvyi Rih, 2013, – Vyp. 38, – S. 213–217.
5. Kovalchuk Z. Ya. Kryteriyi optymizatsiyi navchannya u vyshchomu navchal'nomu zakladi, Naukovi zapysky, Seriya: Psykholohiya i pedahohika: zbirnyk naukovykh prats, Nats. un-t «Ostroz'ka akademiya», Ostroh: 2013, – Vyp. 38, – S. 113–118.
6. Skybytskaya L. Y. Taym-menedzhment uch. posobyе dlya stud. ekonom. vuzov, L. Y. Skybytskaya, –K, Kondor, 2009, – 528 s.
7. Taym-menedzhment. Polniy kurs, H. Arkhanshelskyy, M. Lukashenko, T. Telehyna, – M Alpyna Pablysher, 2012, – 312 s.
8. Usov V. Taym-menedzhment v systeme vnutrenneho obuchenyya, V. Usov, S. Frantsuzova, Menedzhment y menedzher, 2006, – №5, – S. 57–59.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Боярчук Світлана Іванівна – старший викладач Луцького педагогічного коледжу.

Наукові інтереси: організація самостійної роботи студентів в умовах кредитно-модульного навчання

УДК 796.011.3:613-053.5

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ УМОВ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

Аліна ВАКОЛЮК (Рівне)

Постановка проблеми. Важливим завданням розвитку сучасної школи є збереження здоров'я й забезпечення безпеки особистості через освіту. При цьому найефективнішим засобом виступає збереження й удосконалення здоров'я людини шляхом утвердження здорового способу життя, що ґрунтується на культурних нормах, цінностях, формах і способах діяльності, що зміцнює здоров'я, сприяє гармонійному фізичному, духовному, соціальному розвитку

людини. Сьогодні в Україні склалася непроста ситуація зі станом здоров'я населення і з недосконалістю організації надання медичної допомоги, було вжито й проведено ряд відповідних заходів щодо пропаганди й популяризації цінностей здоров'я. Важливим напрямом розв'язання цієї проблеми є формування здорового способу життя школярів і вдумливе осмислення, об'єктивна оцінка теоретичних і практичних надбань вітчизняної

педагогічної спадщини минулих років. Особливо цінним у цьому контексті є звернення до навчально-виховного досвіду педагогіки другої половини ХХ століття – періоду, який відзначався суттєвими змінами та здобутками в цій галузі. Аналіз науково-педагогічних джерел дає підстави стверджувати, що проблема формування здорового способу життя займає важливе місце в сучасній теорії й практиці виховання.

Водночас на сьогодні відсутнє цілісне історико-педагогічне дослідження, у якому були б схарактеризовані теорія та практика формування здорового способу життя школярів у вітчизняній педагогіці другої половини ХХ століття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Рішення проблем формування здорового способу життя присвячено праці сучасних науковців О. Вакулєнко, О. Вашенко [2], М. Гриньова [3], Л. Коваленко [6], С. Омельченко та ін. Разом з тим сучасна практика потребує більш глибокого вивчення історико-педагогічного досвіду [5, с. 57]. У зв'язку з цим вважаємо доцільно проаналізувати розвиток формування здорового способу життя в процесі фізичного виховання в навчальних закладах України з другої половини ХХ століття до сучасності.

Мета статті. Розглянути динаміку розвитку умов формування здорового способу життя в процесі фізичного виховання школярів.

Виклад основного матеріалу. Вивчення практики реалізації формування здорового способу життя школярів дозволив виділити основні напрями розв'язання проблеми й представити їх на певних етапах даного періоду.

Перший етап формування здорового способу життя школярів в процесі фізичного виховання припадає на 50–60-і рр. ХХ ст. Аналіз архівних матеріалів свідчить, що в багатьох школах не було навчальних програм з фізичної культури. Роль фізичного виховання учнів недооцінювалася директорами шкіл, відділами народної освіти, фізична культура як предмет не став складовою частиною навчального процесу, тільки 15 % шкіл мали спортивні зали, відзначалася низька кваліфікація вчителів.

У цей час наукові дослідження в СРСР визначили необхідність приділяти увагу працездатності, стомлюваності, увазі, зору, скаргам учнів на здоров'я в процесі навчання. Були знижені нормативи навчального навантаження з урахуванням віку дітей. Активно обґрунтовано природний руховий фонд дитини, розроблено спадкоємні нормативи рухової активності для збереження здоров'я.

Надалі розроблено багато програм для шкіл, де особлива роль відводиться оздоровчій спрямованості та гігієні фізичного виховання. Зокрема, у пояснювальній записці до навчального плану 1959 р. восьмирічної загальноосвітньої

школи говорилося про те, що фізичне виховання має на меті забезпечення нормального фізичного розвитку, формування рухових навичок, ознайомлення з правилами особистої гігієни й сприяє формуванню вольових якостей [10, с. 166].

Для уроку фізичної культури характерним було чітке планування уроків та розподіл вправ за принципом наступності проходження матеріалу. Під час занять фізичною культурою активно використовувалися рухові ігри, що проводилися на відкритому повітрі. Відповідно до навчальних програм з учнями, яких було віднесено до спеціальної медичної групи за станом здоров'я, передбачалося проведення занять із фізичної культури в спеціальних групах коригувальної й лікувальної гімнастики.

Отже, на даному етапі основними формами занять з фізичної культури були визначені гімнастика до занять у школі, фізкультурна пауза, фізкультурні хвилинки, організоване проведення перерв (фізкультурні перерви). Такі форми мали фізкультурно-оздоровчу спрямованість та сприяли фізичному розвитку, зміцненню здоров'я, підвищенню якості навчання, вихованню дисциплінованості та почуття колективізму [4, с. 71].

Однак, незважаючи на зростаючу увагу до питань здоров'я школярів, у кінці 50-х років Комітет з фізичної культури і спорту України, розглядаючи стан фізичного виховання учнів, також як і Міністерство освіти, визнав його незадовільним. Відзначався низький рівень проведення занять, часті заміни уроків фізичної культури іншими уроками, низький рівень кваліфікації вчителів фізичної культури. У зв'язку з цим були намічені такі заходи щодо поліпшення фізичного виховання в школах: заняття з фізичного виховання повинні вести кваліфіковані спеціалісти; введення роздільного навчання; збільшення кількості уроків фізичної культури до 3-х разів на тиждень; оцінка з фізичної культури має увійти в атестат зрілості.

У 70–80-х роках ХХ століття було збільшено кількість годин, що відводилися на заняття фізичною культурою в старших класах. Так, за навчальним планом 1971–1972 навчального року на фізичну культуру відводилося 2 години на тиждень і додатково 1 година (із середини 80-х рр. – 2 години) за рахунок факультативних занять. У заняття фізичною культурою було введено лижну підготовку (за відсутності снігу – кросову підготовку) та за вибором школярів – баскетбол або волейбол. Таке чергування видів спорту було зумовлено умовами матеріальної бази кожної школи та спеціалізацією вчителя фізичної культури, вибору видів спорту відповідно до умов і можливостей школи.

У школах також проводилися окремі заняття з фізичної культури зі школярами з погіршеним

станом здоров'я. Такі школярі об'єднувалися в групи, де для них під наглядом шкільних лікарів проводили лікувальну фізичну культуру, хоча акцентувалася увага на необхідності індивідуальних занять для цієї категорії учнів [5, с. 59].

Прийнята в 1977 році Конституція СРСР проголосила гасло «Здоров'я людей – суспільне багатство». У зв'язку з цим розвиток фізичної культури проходив під егідою вересневої Постанови ЦК КПРС і СМ СРСР «Про подальший підйом масовості фізичної культури і спорту» (вересень 1981 р.), в якій вперше провідним завданням фізкультурного руху, усїєї системи фізичного виховання визначено зміцнення здоров'я людини. Виділення фізичного виховання учнів як особливо важливого сприяло створенню матеріально-технічної бази в школах і призвело до регулярних занять спортом 74 % школярів.

1980-і рр. ХХ ст. – у педагогіці й освіті з'явився новий термін для позначення здорового способу життя – «культура здоров'я», «культура особистості», які включаються у всі програми дисципліни «Фізична культура». Завдяки усвідомленню ціннісного ставлення до здоров'я педагогіка прагне до повноцінного й неускладненому розвитку людини в процесі навчання і виховання без шкоди для його здоров'я.

Тому наступним кроком у вдосконаленні фізичного виховання учнів було прийняття Цільової комплексної програми «Фізичне виховання дітей дошкільного віку, учнів та студентської молоді в УРСР на 1982–1985 рр.», в якій передбачалося внести зміни і доповнення в навчальні програми з фізичної культури загальноосвітніх шкіл з метою підвищення інтересу до занять і зміцнення здоров'я. Пов'язано це було з тим, що школярі мали поверхневі знання про свій організм, не були знайомі із секретами здоров'я і довголіття. У Програмі передбачалося більше уваги приділяти питанням гігієни та формуванню в школярів знань в галузі медицини.

Важливим кроком у практиці формування здорового способу життя школярів у 70–80-х рр. було введення в розклад занять обов'язкової щоденної «години здоров'я» відповідно до ухваленого Міністерством освіти СРСР рішення (1984 р.) про проведення «години здоров'я» в режимі навчального дня в усіх школах та класах.

Організаційно-методичне забезпечення «години здоров'я» покладалося на вчителів фізичної культури й військових керівників. Їхнім завданням було визначити зміст «години здоров'я» для кожної вікової групи, погодити його з навчальними вимогами своїх предметів, забезпечити оздоровчу спрямованість занять та їх безпеку, обладнати місця занять необхідним

спортивним інвентарем. Наприкінці 80-х рр. було покладено початок періоду методичного осмислення й реформування шкільного фізичного виховання, розробки нової педагогічної технології щодо формування здорового способу життя.

Наступний етап формування здорового способу життя школярів під час навчальної діяльності припадає на 90-і рр. ХХ ст. Етапною, у плані перегляду ролі фізичної культури в житті людини, стала «Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні» (1994 р.), прийнята відповідно до Закону «Про фізичну культуру і спорт». Основне завдання прийнятої програми – подальше зміцнення здоров'я населення на принципах здорового способу життя, у якій вказується, що дотримуючись здорового способу життя, можна формувати, зберігати й зміцнювати здоров'я. Однак у заходах з реалізації програми передбачається розробка і впровадження методичних рекомендацій основ здорового способу життя тільки для дітей та учнів районів підвищеного радіаційного забруднення.

Особлива увага під час уроків з фізичної культури зверталася на самовдосконалення рухової активності школярів, прищеплення їм здорового способу життя, на формування фізично загартованого й здорового покоління в цілому. Значно змінився зміст уроків фізичної культури. Окрім обов'язкових теоретичних відомостей з фізичної культури, школярі займалися такими видами фізичної культури, як: основна гімнастика, легка атлетика, баскетбол (для хлопців), волейбол (для дівчат), лижна підготовка, ковзанярська підготовка та обов'язково рухливі ігри.

Програмою було передбачено також проведення максимальної кількості уроків на відкритому повітрі. Трансформаційні процеси в загальноосвітній школі 90-х рр. ХХ ст. негативно позначилися на використанні додаткових форм фізичної діяльності впродовж навчального дня через щільність навчального матеріалу. Іноді за ініціативи вчителів такі форми застосовувалися, але здебільшого у початкових класах [5, с. 63].

Рубіж ХХ–ХХІ ст. – етап усвідомлення ціннісного ставлення до здоров'я. Основною ідеєю стає повноцінний розвиток людини в процесі навчання і виховання без шкоди для його здоров'я. Так, цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації» визначає, до позитивних особливостей якої можна віднести: розгляд здоров'я нації в цілому, а не окремих верств населення; здоров'я нації ставитися в пряму залежність від фізичного виховання, а не від інших чинників; підкреслюється необхідність підготовки нового покоління кадрів, підвищення їхнього професіоналізму.

Закон України «Про освіту», державна програма «Освіта («Україна ХХІ століття»))»

декларують турботу держави про збереження та зміцнення здоров'я дітей, а відповідальність за забезпечення здорових і безпечних умов навчання, праці, виховання в навчально-виховних закладах покладається на керівника навчально-виховного закладу. Державна національна програма «Освіта («Україна XXI століття»)» вказує на необхідність введення ранньої медико-психолого-педагогічної діагностики дітей, сприяння їхньому фізичному, психічному здоров'ю, формуванню в молодших школярів основ гігієни та здорового способу життя. Однак фізична культура не виділена як один з центральних елементів цієї нової, загальної, цивілізованої культури, яку повинна давати молодим генераціям національна система освіти і виховання [10, с. 168].

У змісті загальної освіти серед пріоритетів – комплексна реалізація оздоровчої функції шкільної освіти. Особливе значення в основній школі надається формуванню здорового способу життя. Ідеї культури фізичного й психічного здоров'я відображені в змісті різних предметів на рівні практичного утвердження у свідомості учнів необхідність дбайливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших як найвищої цінності. Побудова моделей навчально-виховного процесу в школі будується на основі турботи про здоров'я дітей. Аналіз цього документа свідчить про те, що він створювався на основі особистісно-орієнтованого підходу, при якому головною метою виховання є збереження індивідуальності особистості, максимального розвитку її духовного та фізичного потенціалу.

Отже, чітко простежується зміна орієнтирів в освітній політиці держави від домінанти інтересів суспільства до пріоритету особистісного розвитку. У програмі виділено самостійний розділ освіти фізичного виховання. Уся система освіти за рахунок використання засобів фізичного виховання та фізкультурно-оздоровчої роботи закладає основи для забезпечення й розвитку фізичного, психічного й духовного здоров'я кожного члена суспільства. Однак, пошук шляхів досягнення зазначених цілей потребує оновлення традиційного фізичного виховання.

На сьогоднішній день існує кілька таких проєктів [9, с. 67]:

1. Фізкультурне виховання. Інноваційний аспект цього виду виховання яскраво виражений у цілепокладанні фізкультурного виховання, акценти на необхідності формування фізичної культури особистості на відміну від традиційного, суть якого зводилася до корекції параметрів статури, фізичної підготовки, формуванню фізичних якостей.

2. Олімпійське виховання спрямовано на освоєння цінностей олімпізму як ідеології, яка проповідує пріоритет загальнолюдських,

моральних і духовних цінностей. Формування спортивних умінь і навичок у даному процесі відбувається при акцентованому, планомірному розвитку гуманістичних якостей особистості.

3. Спортизоване фізичне виховання пов'язане з переосмисленням досвіду підготовки спортсменів високого класу в інтересах фізичного виховання дітей і підлітків. Реалізація принципу спортизації у фізичному вихованні дозволяє повному організувати навчальні заняття, замінивши урочні заняття тренувальними.

На основі підходів особистісно-орієнтованого, діяльнісного, освітнього на сучасному етапі ключовою проблемою фізичного виховання в школі є проблема збереження, зміцнення і вдосконалення здоров'я дітей та підлітків, формування в них світогляду здорового способу життя, залучення їх до здорового стилю життя в процесі фізкультурної діяльності. Для підвищення мотивації до занять фізичною культурою та створення позитивного емоційного фону необхідним є: формування успішності, упевненості в собі на основі врахування індивідуальних і статевовікових особливостей різних категорій учнів; диференціація в оцінюванні рухової діяльності відповідно до рівня здоров'я, фізичного розвитку, прагнення і витрата зусиль із самозміни засобами фізичної культури та ін.; використання схильності до змагальної діяльності; застосування видів рухової активності, що сприяють самореалізації, самостійності, виробленню власних стильових особливостей здоров'язбережувальної поведінки.

У структурі особистої фізичної культури учнів у якості складових виділяють оздоровчий, рекреаційний і гігієнічний, виховний, розвиваючий, освітній блоки. Отже, спектр видів фізкультурно-оздоровчої діяльності повинен розширюватися за рахунок оволодіння комплексами психорегулюючих методик, практичних знань і навичок з основ масажу, гігієни, загартовування природними чинниками. Головним завданням цього розширення видів діяльності в рамках занять з фізичної культури є формування в молоді комплексу соціально значущих і схвалюваних норм, сенсу життя, валеологічних цінностей. Важливо сформувати установки на поліпшення здоров'я, стимулювати життєву позицію, активізувати особистість, навчити прийомам самоконтролю й самовладання, розвивати волю зусилля [5, с. 64].

Висновки. Ефективність формування здорового способу життя учнівської молоді значною мірою залежать від втілення інноваційних педагогічно-оздоровчих ідей у державній політиці в галузі фізичного виховання та спорту, оскільки пов'язано з питаннями їхньої організації та цілеспрямованого впровадження в

загальноосвітні заклади. Перспективами вивчення проблеми може бути дослідження питань розвитку фізичної культури як навчального предмета в школі 2-ї половини ХХ ст.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Березівська Л.Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: [монографія] / Л.Д. Березівська. – К.: Богданова А.М., 2008. – 406 с.
2. Ващенко О. Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах / О. Ващенко, С. Свириденко // Директор школи. – 2006. – № 20. – С. 12–15.
3. Гриньова М.В. Саморегуляція: навч.-метод. посіб. / М.В. Гриньова. – Полтава: АСМІ, 2008. – 268 с.
4. Гугин А.А. Планирование учебного материала по физическому воспитанию в школе / А.А. Гугин // Теория и практика физической культуры. – 1952. – № 1. – С. 71–73.
5. Єрмакова Т.С. Досвід формування здорового способу життя учнів старших класів у вітчизняній педагогіці (друга половина ХХ століття) / Єрмакова Т.С. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 5. – С. 56–65.
6. Коваленко, Л. П. «За здоровый образ жизни»: сценарий проведения «круглого стола» / Л. Коваленко // Школ. б-ка. – 2006. – № 2. – С. 44–52.
7. Ляшенко О. Державний стандарт середньої освіти: концептуальні засади та підходи до його створення / О.Ляшенко // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 5–8.
8. Шахненко В.І. Радянський період розвитку теорії і практики формування здоров'я дітей і підлітків / В.І. Шахненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 8. – С. 158–165.
9. Шувалова І.Н. Методологія оновлення змісту фізичного виховання учасців молодіжної / Шувалова І.Н. // Проблеми сучасної педагогічної освіти: педагогіка і психологія. – 2010. – Випуск № 27, Ч. 2. – С. 65–68.
10. Щекіна Н.Б. Официальная политика в области формирования здоровья и здорового образа жизни учащихся второй половины ХХ столетия / Щекіна Н.Б., Юшко А.В. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2007. – № 1. – С. 165–170.

BIBLIOGRAFIYA

1. Berezivska L.D. Reformuvannya shkilnoi osvity v Ukraini u KhKh stolitti: monohrafiia. – Kyiv: Bohdanova A.M., 2008, – 406 s.
2. Vashchenko O. Zdorov'yazberigaiuchi tekhnologii v zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh, // Dyrektor shkoly, 2006. – № 20. – S. 12.
3. Hrynova M.V. Samorehuliatisia: navch.-metod. posib., – Poltava: ASMI, 2008. – 268 s.
4. Gugin A.A. Planirovanie uchebnogo materiala po fizicheskomu vospitaniju v shkole // Teorija i praktika fizicheskoi kul'tury.– 1952. –№ 1. –S. 71–73.
5. Yermakova T.S. Dosvid formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia uchniv starshykh klasiv u vitchyzniani pedahohitsi (druha polovyna XX stolittia) // Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. 2010. – № 5. – S. 56–65.
6. Kovalenko L.P. «За zdorovyj obraz zhizni»: scenarij provedenija «kruglogo stola». – Shkol. b-ka, 2006. –№ 2. – S. 44–52.
7. Liashenko O. Derzhavnyi standart serednoi osvity: kontseptualni zasady ta pidkhody do yoho stvorennia // Shliakh osvity, 1998. – № 2. – S. 5–8.
8. Shakhnenko V.I. Radianskyi period rozvytku teorii i praktyky formuvannia zdorovia ditei i pidlitkiv // Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, 2008. – № 8. – S. 158–165.
9. Shuvalova Y.N. Metodolohiya obnovlennia soderzhannia fizycheskoho vospytannia uchashcheisia molodezhy // Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity: pedahohika i psykholohiia, 2010. – № 27. – S. 65–68.
10. Shchekyna N.B. Ofytsyalnaia polytyka v oblasti formyrovannia zdorovia y zdorovoho obraza zhyzny uchashchyxisia vtoroi polovyny XX stoletia // Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, 2007. – № 1. – S. 165–170.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ваколюк Аліна Миколаївна – викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Наукові інтереси: розвиток предмету «Фізична культура» у вітчизняній загальноосвітній школі.

УДК: 37.013.2

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ПРИВАТНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У НІМЕЧЧИНІ

Яна ГРИЦАЙ (ЛООЗЕ) (Руппертсберг, Німеччина)

Постановка проблеми. Університети Німеччини є одними з найбільших центрів освіти в Європі. Причиною цього є як економічні успіхи країни та перетворення її в одну з провідних індустріальних держав ХХ-ХХІ ст, так і тривалий шлях, який був пророблений державою по шляху розвитку культури вищої освіти. Найхарактернішою рисою німецьких вузів є виражена спрямованість на навчання студентів практичним навичкам та підготовка студентів до конкурентного ринку праці.

Розвиток приватного сектору вищої освіти в Німеччині має відносно невелику за часом історію – перші вузи подібного типу з'явилися тільки на початку 1980-х років. Враховуючи, що приватна освіта у ФРН активно розвивається, то аналіз

німецького досвіду в сучасних умовах глобалізації (у тому числі й в галузі освіти) має важливе теоретичне й практичне значення. Матеріали й погляди дослідників на розвиток приватного сектору вищої освіти Німеччини мають часом суперечливий характер, а сама тема приватної освіти викликає постійні суперечки серед різних представників німецького суспільства і породжує дискусії в науковому співтоваристві.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз публікацій О. Капустіної, І. Добрянського, А. Розе та інших, де висвітлено основні особливості, переваги і недоліки розвитку системи приватної вищої освіти Німеччини, дає змогу констатувати, що соціально-педагогічні умови їхнього